

Obstipasjon - behandling, Lindrende enhet, SFK

Side 1 av 3

Dokument ID:

II.SOK.SFK.2.7.1.2-1

Godkjent dato:

24.04.2023

Gyldig til:

24.04.2025

Revisjon:

4.02

Klinikknivå/Somatikk Kristiansand/Senter for kreftbehandling/Pasienter og brukere/Lindrende enhet

1. HENSIKT

Forebygge/ behandle obstipasjon (forstoppelse) er passasje av lite/hard avføring, sjelden og med vanskeligheter (183;184). Pasienter som angir defekasjon mindre enn tre ganger per uke, eller som rapporterer smerte/ubehag i forbindelse med defekasjon, oppblåsthet eller en følelse av inkomplett tømning.

2. OMFANG

Sykepleiere i møte med palliative pasienter

3. HANDLING

Pasienter som bruker opioider **skal alltid** settes på avføringsmiddel

Unntak: Pasienter som har - steatore (fettavføring)

- iliostomi
- ernæringsløsninger som kan gi osmotisk diarè
- diarè i utgangspunktet (f.eks etter strålebehandling)
- **Ved overdosering** bør en stoppe med laxantia i 24 timer og deretter gi halv dose. Evaluer alltid effekten av laxantia!
- **Ved diarè**, vurder muligheten for obstipasjonsdiarè.

Generell forebygging/ behandling av obstipasjon

- Økt væskeinntak og behandling av dehydrering. Minimum 1,5 liter væske daglig
- God smerte- og symptomlindring, inkludert ivaretagelse av pasientens psykiske helse. Dette vil fremme fysisk funksjon og ofte bedre næringsinntaket.
- Adekvat næringsinntak så sant det er mulig.
- Kostholdsråd (fibertilskudd, fruktblandinger), men merk at det for de fleste pasienter kreves en betydelig økning i fiberinntak for å oppnå effekt. Fibertilskudd alene hos obstiperte kreftpasienter regnes som inadekvat behandling
- Økt fysisk aktivitet
- Korrigering av elektrolyttforstyrrelser (hypokalemi, hyperkalsemi) og hyperglykemi.

Utarbeidet av:

Grete A. Espeland og Hedda Løvland

Fagansvarlig:

Mirjam F. Sannarnes

Godkjent av:

Bente Abrahamsen

□

		Obstipasjon - behandling, Lindrende enhet, SFK			Side: 2 Av: 3
Dokument-id: II.SOK.SFK.2.7.1.2-1	Utarbeidet av: Grete A. Espeland og Hedda Løvland	Fagansvarlig: Mirjam F. Sannarnes	Godkjent dato: 24.04.2023	Godkjent av: Bente Abrahamsen	Revisjon: 4.02

Klinikknivå/Somatikk Kristiansand/Senter for kreftbehandling/Pasienter og brukere/Lindrende enhet

- Pasienter anbefales å bruke toalettet 20 min etter frokost

Rådgivende tabell som viser anbefalt rekkefølge.

Medikament	Dosering	Funksjon
1. Duphalac	10 ml →	Mykgjørende
2. Laxoberal	10 dråper →	Øker peristaltikk
3. Toilax	2 tbl. à 5 mg. - gis på kveld	Øker peristaltikk
4. Dulcolax	2 tbl. à 10 mg.	Øker peristaltikk
5. Movikol – lege doserer	Kan gis 2 poser samtidig hver annen time – max. 8 poser	Øker volumet av tarminnholdet samtidig som tarminnholdet mykgjøres
6. Moventig	Forordnes av lege	Opphever opioidvirkning i tarmen
7. Oljeklyster med rektalsonde		Smørende og slimhinnestimulerende
Medikamenter som alltid forordnes av lege – se tabell under.		

Medikamenter som MÅ forordnes av lege	
8. Moventig – start 12mg – kan økes til 25mg – tas ½ time før mat – eller 2 timer etter mat – lege doserer	Opioid induisert obstipasjon – opphever opioidvirkning i tarmen – <u>ikke</u> smerteeffekten
9. Relistor – se pakningsvedlegg	Opioid induisert obstipasjon – opphever opioidvirkning i tarmen – <u>ikke</u> smerteeffekten
10. Phosphoral – se pakningsvedlegg	Tarminnholdet sveller, dermed stimuleres peristaltikken (virker innen 1/2-6 timer)
11. Picoprep – se pakningsvedlegg	Holder tilbake væske i kolon og stimulerer peristaltikken

REFERANSER

Helsedirektoratet:

[Obstipasjon - Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen \(helsebiblioteket.no\)](https://helsebiblioteket.no)

Håndbok i Lindrende behandling, UNN, [untitled \(unn.no\)](https://unn.no)

 SØRLANDET SYKEHUS	Obstipasjon - behandling, Lindrende enhet, SFK				Side: 3 Av: 3
Dokument-id: II.SOK.SFK.2.7.1.2-1	Utarbeidet av: Grete A. Espeland og Hedda Løvland	Fagansvarlig: Mirjam F. Sannarnes	Godkjent dato: 24.04.2023	Godkjent av: Bente Abrahamsen	Revisjon: 4.02

Klinikknivå/Somatikk Kristiansand/Senter for kreftbehandling/Pasienter og brukere/Lindrende enhet

Felleskatalogen 2021, [Medisin - Felleskatalogen](#)